

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

УДК 336.14

UDC 336.14

І. Ф. Молоток, здобувач

I. F. Molotok, Degree Seeker

ВПЛИВ ФІНАНСОВОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ НА ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК КРАЇНИ**IMPACT OF FISCAL DECENTRALIZATION ON COUNTRY ECONOMIC DEVELOPMENT**

Актуальність теми дослідження. Протягом останніх трьох десятиліть реформа фінансової децентралізації набула активного поширення у країнах світу як один найбільш дієвих інструментів забезпечення ефективного функціонування системи державних та місцевих фінансів, адже передбачає трансфер частини повноважень з центрального до локального чи регіонального рівня влади, що відповідає принципу субсидіарності, а також більш ефективну алокацію бюджетних коштів.

Постановка проблеми. Враховуючи неоднозначність поглядів науковців та практиків стосовно практичних наслідків реформи фінансової децентралізації на загальний економічний розвиток держави, виникає об'єктивна необхідність більш глибоких наукових пошуків у даному напрямку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню впливу фінансової децентралізації на економічне зростання присвячено праці таких закордонних дослідників як Родрігез-Поуз, Крьюер, Гемель, Кнелер, Санз, Баскаран, Фельд та ін., а також таких вітчизняних науковців як Васильєва, Гаруст, Винниченко, Височина, Воронцова, Чигрин, Петрушенко та ін. Емпіричні дослідження не дозволяють сформуувати уніфікованого уявлення щодо визначеної проблематики.

Постановка завдання. Метою дослідження є визначення впливу різних форм децентралізації на параметри економічного розвитку держави.

Викладення основного матеріалу. За результатами регресійного аналізу на панельних даних для 12 унітарних європейських країн (Чехія, Данія, Естонія, Франція, Угорщина, Італія, Латвія, Литва, Польща, Словачка Республіка, Словенія та Україна) за 2008-2018 рр. було емпірично підтверджено позитивний вплив зростання рівня децентралізації витрат та посилення фіскальної автономії на ВВП на душу населення, тоді як виявлення взаємозв'язку між рівнем децентралізації доходів та економічним зростанням в країні не дозволило встановити наявність статистично значимого зв'язку між змінними.

Висновки. Отже, отримані результати дозволяють пріоритетувати алгоритм імплементації форм фінансової децентралізації з урахуванням їх результативності у контексті забезпечення економічного розвитку країни: на початкових етапах запровадження реформи доцільно сфокусуватися на посиленні рівня фіскальної автономії органів місцевого самоврядування, а далі переходити до збалансованого процесу децентралізації витрат та доходів.

Ключові слова: децентралізація витрат; децентралізація доходів; фіскальна автономія; економічне зростання.

DOI: 10.25140/2410-9576-2019-2(18)-107-113

Актуальність теми дослідження. Протягом останніх трьох десятиліть реформа фінансової децентралізації (фінансового / фіскального федералізму) набула активного поширення у країнах

Urgency of the research. Over the last three decades, fiscal decentralization reform has become widespread in the world as one of the most effective tools for ensuring the efficient functioning of the public and local finances, as it involves the transfer of powers from central to local or regional levels of government under the principle of subsidiarity and more effective allocation of budgetary funds.

Target setting. Considering the ambiguity of the views of scholars and practitioners regarding the practical implications of the reform of fiscal decentralization on the overall economic development of the country, there is a real need for more in-depth scientific research in this direction.

Actual scientific researches and issues analysis. The impact of fiscal decentralization on economic growth is researched by such foreign scientists as Rodríguez-Pose, Krøijer, Gemmell, Kneller, Sanz, Baskaran, Feld, etc., as well as such domestic scientists as Vasylijeva, Harust, Vinnichenko, Vysochyna, Vorontsova, Chygryn, Petrusenko, etc. Empirical studies do not allow us to form a unified view of a particular issue.

The research objective. The purpose of the study is to determine the impact of various forms of decentralization on the parameters of the economic development of the country.

The statement of basic materials. Panel data regression analysis for 12 unitary European countries (Czech Republic, Denmark, Estonia, France, Hungary, Italy, Latvia, Lithuania, Poland, Slovak Republic, Slovenia, and Ukraine) for 2008-2018 empirically confirmed the positive impact of the increase of expenditure decentralization and fiscal autonomy on GDP per capita, while the relationship between the level of revenue decentralization and economic growth in the country did not allow to get a statistically significant correlation between variables.

Conclusions. Thus, the results obtained allow us to prioritize the implementation algorithm of the forms of fiscal decentralization taking into account their effectiveness in the context of ensuring of economic development of the country: in the initial stages of the reform it is advisable to focus on strengthening the level of fiscal autonomy of local governments, and then move on to a balanced process of expenditure decentralization and revenue decentralization.

Keywords: expenditure decentralization; revenue decentralization; fiscal autonomy; economic growth.

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

світу як один найбільш дієвих інструментів забезпечення ефективного функціонування системи державних та місцевих фінансів, адже передбачає трансфер частини повноважень з центрального до локального чи регіонального рівня влади, що відповідає принципу субсидіарності, а також більш ефективну алокацію бюджетних коштів. Таким чином, органи місцевого самоврядування отримують більший спектр як функцій, так і повноважень, що дозволяє їм, з одного боку, на більш автономних засадах акумулювати фінансові ресурси до місцевих бюджетів та управляти ними, а з іншого боку, надавати жителям територіальної громади більш якісні суспільні послуги. Однак, попри теоретичні переваги імплементації реформи фінансової децентралізації як для територіальних громад, так і для країни в цілому, деякі дослідники [3; 6; 9] вказують і на її негативні ефекти, що проявляються у порушенні макроекономічної рівноваги у зв'язку з відсутністю централізованого бюджетного менеджменту та некомпетентністю адміністративного персоналу на місцях, поглибленні нерівномірності регіонального розвитку та недофінансуванні проектів, що охоплюють декілька адміністративних юрисдикцій.

Постановка проблеми. Враховуючи неоднозначність поглядів науковців та практиків стосовно практичних наслідків реформи фінансової децентралізації на загальний економічний розвиток держави, виникає об'єктивна необхідність більш глибоких наукових пошуків у даному напрямку. Зокрема, особливий практичний інтерес викликає перевірка впливу різних форм децентралізації на параметри економічного розвитку держави, що дозволить формалізувати значимість та порядок їх імплементації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Так, Родрігез-Поуз та Крьойер [8] у своїй роботі досліджували взаємозв'язок між рівнем фінансової децентралізації та темпами економічного зростання в 16 країнах Центральної та Східної Європи за період 1990–2004 рр. з використанням інструментарію регресійного аналізу на панельних даних (модель з динамічними ефектами). Отримані авторами результати засвідчили, на відміну від більшості емпіричних досліджень, наявність негативного впливу окремих вимірників фінансової децентралізації на результативний показник. Разом з тим, введення часового лагу дозволило авторам виявити відмінності між результатами моделювання у коротко- та довгостроковій перспективі, що поміж іншим значної варіювалися і у розрізі окремих країн. Крім того, автори підтвердили, що децентралізація витрат негативно співвідноситься з економічним зростанням, проте децентралізація податкових надходжень змінює свій вплив з негативного на позитивний зі зростанням часового лагу. Таким чином, автори підсумовують, що субнаціональні утворення, що мають вищий рівень фіскальної автономії є більш стійкими до макроекономічної нестабільності та створюють передумови для економічного зростання країни в цілому.

У свою чергу, Гемель, Кнелер та Санз [5] емпірично досліджуючи дане питання для вибірки з 23 країн-членів Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) за період 1972–2005 рр. виявили, що децентралізація витрат, як правило, супроводжується меншими темпами економічного зростання, тоді як децентралізація доходів дозволяє забезпечити більш інтенсивну економічну віддачу. Крім того, дослідники відмічають, що для досягнення максимальної ефективності потрібна тісна відповідність між децентралізацією витрат та доходів.

Крім того, Баскаран та Фельд [1] також досліджували вплив фінансової децентралізації на економічне зростання 23 країн-членів Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), але вже за 1975–2008 рр. Авторам не вдалося емпірично підтвердити висунуту у рамках дослідження наукову гіпотезу. Разом з тим, дослідження впливу податкової автономії на економічне зростання дозволило виявити негативний і статистично значимий зв'язок між параметрами моделі. Таким чином, науковці апелюють до того, що фіскальна децентралізація дозволяє вирішити певні проблеми субнаціональних утворень, проте супроводжується негативними макроекономічними наслідками для країни в цілому, що має бути враховано при розробці та реалізації цієї реформи.

Чигрин, Петрушенко, Височина та Воронцова [2] здійснювали дослідження впливу фінансової децентралізації на деякі макроекономічні показники, використовуючи регресійний аналіз на панельних даних для таких країн як Албанія, Боснія та Герцеговина, Болгарія, Хорватія, Македонія, Молдова, Чорногорія, Румунія, Сербія, Словенія, Туреччина та Україна; часовий

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

горизонт – 2006-2015 рр. Автори емпірично довели, що показники фінансової децентралізації позитивно впливають на рівень ВВП, зростання ВВП, чистий приплив прямих іноземних інвестицій та питому вагу соціальних внесків у дохід. Натомість, науковці емпірично підтвердили негативний вплив фінансової децентралізації на валовий національний дохід на душу населення, експорт та імпорт товарів і послуг. Автори також відмічають, що централізації фінансових ресурсів стимулює активізацію інфляційних процесів.

У свою чергу, Васильєва, Гаруст, Винниченко та Височина [10] емпірично підтвердили гіпотезу про нелінійну залежність між децентралізацією витрат (показник співвідношення видатків місцевого бюджету до видатків зведеного бюджету) та ВВП на душу населення. Емпіричні розрахунки засвідчили, що зв'язок між залежною та незалежними змінними має перевернуту U-форму, а тому ВВП на душу населення максимізується у тому випадку, коли рівень децентралізації витрат становить 1,35.

Виділення недосліджених частин загальної проблеми. Відсутність єдності серед теоретиків та практиків дослідження впливу фінансової децентралізації на економічний розвиток країни обумовлює доцільність актуалізації існуючих досліджень для конкретної вибірки країн.

Постановка завдання. Метою дослідження є визначення впливу різних форм децентралізації на параметри економічного розвитку держави.

Викладення основного матеріалу. Таким чином, у рамках даного дослідження буде перевірено гіпотезу щодо позитивного впливу різних форм фінансової децентралізації на економічний розвиток країни на основі інструментарію регресійного моделювання на панельних даних.

Враховуючи той факт, що ключовим параметром, що характеризує економічний розвиток держави є валовий внутрішній продукт, у якості результативної змінної у рамках даного дослідження запропоновано обрати показник ВВП на душу населення (дол. США).

Разом з тим, набір факторних змінних формують показники фінансової децентралізації та змінні управління, що є традиційними елементом моделей економічного зростання. Зокрема, для вимірювання перспектив фінансової децентралізації було обрано декілька показників, розроблених Організацією економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) [4]. А саме для вимірювання децентралізації доходів обрано показник співвідношення доходів місцевого бюджету до доходів зведеного бюджету (без урахування міжбюджетних трансфертів); для вимірювання децентралізації видатків було обрано показник співвідношення витрат місцевих бюджетів до витрат консолідованого бюджету (без урахування міжбюджетних трансфертів); для вимірювання рівня фіскальної автономії органів місцевого самоврядування – показник співвідношення податкових надходжень місцевого бюджету до валових доходів місцевого бюджету. Варто відмітити, що індикатори кількісної формалізації проєкцій фінансової децентралізації будуть включені до факторних змінних моделі не в сукупності, а окремо, тобто у рамках даного дослідження буде побудовано 3 різні моделі, що дозволить виявити характер та силу впливу окремих параметрів фінансової децентралізації на економічний розвиток держави.

Традиційно моделі економічного зростання, окрім традиційних факторних змінних, також включають набір змінних управління, вплив яких на індикатори економічного зростання підтверджено попередніми емпіричними дослідженнями і, разом з тим, посилити якісні параметри моделі та відповідно точність отримуваних результатів. Отже, набір контрольних змінних у розрізі даного дослідження складається з декількох показників, що характеризують макроекономічні індикатори розвитку країни, а саме: індекс споживчих цін (2010 = 100%); баланс рахунку поточних операцій (дол. США); співвідношення чисельності зайнятого населення до загальної чисельності населення, 15+ (%), за методологією Міжнародної організації праці); прями іноземні інвестиції, чисті (дол. США); валове нагромадження капіталу (дол. США); товарообіг (% від ВВП). Усі ці показники були зібрані з колекції World Development Indicators у Банку даних Світового банку [11].

Географічна структура вибірки включає 12 унітарних європейських країн (Чехія, Данія, Естонія, Франція, Угорщина, Італія, Латвія, Литва, Польща, Словацька Республіка, Словенія та Україна). Часовий горизонт дослідження охоплює період 2008-2018 рр. (такий діапазон зумовлений відсутністю у публічному доступі більш пізніх статистичних даних).

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

Для перевірки гіпотези про вплив фінансової децентралізації на економічний розвиток країни буде використано регресійний аналіз панельних даних у програмному забезпеченні Stata.

Отже, перш за все, проаналізуємо результати моделювання впливу децентралізації витрат на показник економічного розвитку держави (Табл. 1).

Таблиця 1

Результати регресійного аналізу щодо визначення впливу децентралізації витрат на економічний розвиток країни

Змінні	Коефіцієнти	Стандартне відхилення	t-значення	p-значення	Значущість
Exp	119.387	65.321	1.83	0.068	*
CPI	-9.681	13.706	-0.71	0.480	
CAB	0.000	0.000	3.44	0.001	***
Empl	837.326	107.383	7.80	0.000	***
FDI	0.000	0.000	-0.57	0.570	
GCF	0.000	0.000	6.72	0.000	***
Trade	59.000	24.724	2.39	0.017	**
Константа	-38000.000	5683.060	-6.68	0.000	***
Коефіцієнт детермінації (R-квадрат)			0.723		

Примітка: * – статистична значимість на 90% довірчому інтервалі; ** – статистична значимість на 95% довірчому інтервалі; *** – статистична значимість на 99% довірчому інтервалі

Результати, представлені у (Табл. 1), дозволяють зауважити, що базуючись на значенні коефіцієнту детермінації модель можна вважати адекватною, оскільки варіації факторних ознак пояснює 72,30% варіації результативної. У контексті характеристики даної моделі варто відмітити, що основна факторна та більшість контрольних незалежних змінних мають статистично значимий на одному з допустимих довірчих інтервалів вплив на результативну змінну. Разом з тим, вплив фактору інфляції та чистих прямих іноземних інвестицій на ВВП на душу населення не підтверджено. Решта факторних змінних характеризується статистично значимим позитивним впливом на зміну залежної змінної, а саме:

- зростання на 1% децентралізації витрат обумовлює приріст ВВП на душу населення на 119,38 дол. США;
- збільшення на 1% співвідношення чисельності зайнятого населення до загальної чисельності населення призводить до зростання результативного параметра на 837,33 дол. США;
- зростання товарообігу на 1% призводить до приросту ВВП на душу населення на 59 дол. США;
- позитивно на зміну результативного показника також впливає збільшення на одиницю валового нагромадження капіталу та балансу рахунку поточних операцій, однак такий вплив не можна назвати масштабним через значну розбіжність у розмірності факторних та результативних параметрів.

Таким чином, приведені у (Табл. 1) результати дозволяють емпірично підтвердити гіпотезу про наявність позитивного впливу децентралізації витрат на показник економічного розвитку країни.

У свою чергу, результати моделювання щодо визначення впливу децентралізації доходів на економічний розвиток країни представлено у Табл. 2.

Отже, за даними, приведеними у (Табл. 2), варто зауважити, що в цілому дана модель є адекватною, оскільки варіації результативної ознаки на 72,20% пояснюється варіацією факторних ознак, відібраних до моделі. Аналогічно до попереднього варіанту моделі, не підтверджено статистично значимий вплив на ВВП на душу населення таких контрольних змінних як інфляція та чисті прямі іноземні інвестиції. Решта ж змінних управління мають вплив на результативну ознаку на 99% довірчому інтервалі. У свою чергу, на відміну від попередньої моделі, що представлена у (Табл. 1), також не підтверджено статистично значимий вплив децентралізації доходів на ВВП на душу населення, що засвідчує відсутність високої

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

ефективності алокації фінансових ресурсів у країнах, що увійшли до вибірки. Крім того, в середньому за усією сукупністю спостережень у розрізі конкретного індикатора рівень децентралізації витрат складає 28,38%, а децентралізації доходів – 14,11%, тобто передача видаткових повноважень до юрисдикцій нижчого рівня не підкріплюється пропорційним збільшенням доходної частини місцевих бюджетів, що, у свою чергу, створює надмірне навантаження на бюджет і не дозволяє повною мірою використати позитивний ефект від фінансової децентралізації. Отже, отримані результати моделювання є обґрунтованими і засвідчують важливість збалансування процесів децентралізації доходів та децентралізації витрат, адже лише такий сценарій дасть можливість отримати максимально позитивний результат у контексті забезпечення економічного зростання країни в цілому.

Таблиця 2

Результати регресійного аналізу щодо визначення впливу децентралізації доходів на економічний розвиток країни

Змінні	Коефіцієнти	Стандартне відхилення	t-значення	p-значення	Значущість
Rev	-20.628	123.015	-0.17	0.867	
CPI	348.821	56.705	6.15	0.000	
CAB	5.447	13.573	0.40	0.688	***
Empl	0.000	0.000	3.14	0.002	***
FDI	895.472	106.245	8.43	0.000	
GCF	0.000	0.000	-0.48	0.632	***
Trade	0.000	0.000	6.23	0.000	
Константа	35.726	25.162	1.42	0.156	***
Коефіцієнт детермінації (R-квадрат)			0.722		

Примітка: * – статистична значимість на 90% довірчому інтервалі; ** – статистична значимість на 95% довірчому інтервалі; *** – статистична значимість на 99% довірчому інтервалі

Приймаючи до уваги той факт, що основу забезпечення фінансової автономії органів місцевого самоврядування складають місцеві податки та збори або ж відрахування від загальнодержавних податків (є менш прийнятним варіантом, оскільки в цьому випадку органи місцевого самоврядування не мають значних важелів впливу на зміну податкових ставок та бази оподаткування), то у контексті дослідження впливу фінансової децентралізації на економічний розвиток держави також доцільно дослідити і вплив параметра фіскальної (фінансової) автономії, що представлені у (Табл. 3).

Таблиця 3

Результати регресійного аналізу щодо визначення впливу фіскальної автономії на економічний розвиток країни

Змінні	Коефіцієнти	Стандартне відхилення	t-значення	p-значення	Значущість
Tax	157.050	77.571	2.02	0.043	**
CPI	365.291	54.024	6.76	0.000	
CAB	3.396	13.223	0.26	0.797	***
Empl	0.000	0.000	3.11	0.002	***
FDI	905.723	104.224	8.69	0.000	
GCF	0.000	0.000	0.44	0.662	***
Trade	0.000	0.000	5.98	0.000	
Константа	16.295	24.131	0.68	0.500	***
Коефіцієнт детермінації (R-квадрат)			0.718		

Примітка: * – статистична значимість на 90% довірчому інтервалі; ** – статистична значимість на 95% довірчому інтервалі; *** – статистична значимість на 99% довірчому інтервалі

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

Отже, приймаючи до уваги значення коефіцієнта детермінації, можна зауважити, що приведена у (Табл. 3) модель є адекватною, оскільки варіація ВВП на душу населення на 71,80% пояснюється варіацією набору факторних змінних. У розрізі характеристики результатів моделювання варто відмітити, що, аналогічно до попередніх варіантів моделі, не виявлено статистично значимого зв'язку між ВВП на душу населення та інфляцією і чистими прямими іноземними інвестиціями, проте у третій моделі також не підтверджено вплив і такої змінної управління як товарооборот. Позитивний вплив решти контрольних змінних на зміну ВВП на душу населення підтверджено на 99% довірчому інтервалі. Разом з тим, модель також засвідчує існування на 95% довірчому інтервалі статистично значимого позитивного зв'язку між зростанням питомої ваги податкових надходжень у сукупних доходах місцевих бюджетів та ВВП на душу населення, а саме збільшення аналізованої факторної змінної на 1% обумовлює зростання результативного параметра на 157,05 дол. США.

Висновки. Підсумовуючи результати проведеного дослідження, варто відмітити, що в цілому було емпірично підтверджено гіпотезу про позитивний вплив фінансової децентралізації на економічний розвиток 12 унітарних країн Європи. Разом з тим, проведений аналіз засвідчив, що посилення фіскальної автономії місцевих бюджетів викликає на 37,66 дол. США більший приріст ВВП на душу населення, ніж розширення масштабів децентралізації витрат. У свою чергу, за результатами дослідження не було практично підтверджено гіпотезу щодо позитивного впливу децентралізації доходів на економічний розвиток держави, що може бути обґрунтовано існуванням майже двократного розриву між інтенсивністю темпів децентралізації доходів та децентралізації витрат у досліджуваних країнах, що створює надмірне навантаження на місцеві бюджети і знижує ефективність використання бюджетних коштів.

Таким чином, отримані результати дозволяють пріоритизувати алгоритм імплементації форм фінансової децентралізації з урахуванням їх результативності у контексті забезпечення економічного розвитку країни. Зокрема, першим кроком на шляху імплементації реформи повинно стати посилення фіскальної автономії місцевих бюджетів за рахунок розширення податкової бази формування доходів бюджету. На наступному етапі доцільним є здійснення децентралізації витрат, тобто передачу видаткових повноважень від вищого рівня влади до субнаціональних утворень, проте така децентралізація не повинна бути занадто масштабною; цілком виправданою буде поетапна передача видаткових повноважень на локальний рівень, що дозволить уникнути надмірного навантаження на доходну частину місцевого бюджету. Крім того, паралельно з децентралізацією витрат доцільно проводити децентралізацію доходів, закріплюючи за органами місцевого самоврядування джерела покриття розширених видаткових повноважень. Такий підхід дозволить забезпечити максимальний позитивний ефект як для розвитку автономії та самодостатності конкретної територіальної громади, так і економічного розвитку держави в цілому.

Література

1. Baskaran, T. Fiscal Decentralization and Economic Growth in OECD Countries: Is There a Relationship? / Thushyanthan Baskaran, Lars P. Feld // *Public Finance Review*. – 2013. – Vol 41, Issue 4.
2. Chygryn, O. Assessment of Fiscal Decentralization Influence on Social and Economic Development / O. Chygryn, Y. Petrusenko, A. Vysochyna, A. Vorontsova, // *Montenegrin Journal of Economics*. – 2018. - Vol. 14 (4). – P. 069-084. DOI: 10.14254/1800-5845/2018.14-3.5.
3. Feruglio, N.; Anderson, D. Overview of Fiscal Decentralization. In *Fiscal Decentralization Handbook* edited by Nicolletta Feruglio and Dallas Anderson, Chapter 1. United Nations Development Program, Bratislava Regional Center.
4. Fiscal Decentralisation Database [Electronic resource] // The Organisation for Economic Co-operation and Development. – Retrieved from http://www.oecd.org/ctp/federalism/oecd/fiscaldecentralisationdatabase.htm#C_Title. – Title from the screen.

References

1. Baskaran, T., Feld, L. P. (2013). Fiscal Decentralization and Economic Growth in OECD Countries: Is There a Relationship? *Public Finance Review*, 41 (4) [in English].
2. Chygryn, O., Petrusenko, Y., Vysochyna, A. & Vorontsova, A. (2018). Assessment of Fiscal Decentralization Influence on Social and Economic Development. *Montenegrin Journal of Economics*, 14 (4), 069-084. DOI: 10.14254/1800-5845/2018.14-3.5 [in English].
3. Feruglio, N., Anderson, D. (2008). Overview of Fiscal Decentralization. *Fiscal Decentralization Handbook*. N. Feruglio, D. Anderson (Eds.). Chapter 1. United Nations Development Program, Bratislava Regional Center [in English].
4. OECD Fiscal Decentralisation Database (2018). www.oecd.org/ctp/federalism/oecd/fiscaldecentralisationdatabase.htm#C_Title [in English].

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

5. Gemmell, N. Fiscal Decentralization And Economic Growth: Spending Versus Revenue Decentralization / Norman Gemmell, Richard Kneller, and Ismael Sanz // *Economic Inquiry*. – 2013. – Volume 51, Issue 4. – P. 1915-1931.
6. Hart, T. Fiscal decentralization. A public financial management introductory guide. [Electronic resource] / T. Hart, B. Welham, // Overseas Development Institute. – Retrieved from <https://www.odi.org/sites/odi.org.uk/files/resource-documents/11063.pdf>. – Title from the screen.
7. Lin, J. Fiscal Decentralization and Economic Growth in China / Justin Yifu Lin and Zhiqiang Liu // *Economic Development and Cultural Change*. – 2000. – Vol. 49, no. 1. – P. 1-21. <https://doi.org/10.1086/452488>.
8. Rodríguez-Pose, A. Fiscal Decentralization and Economic Growth in Central and Eastern Europe / Andrés Rodríguez-Pose and Ann Krøijer // *Growth and change. Journal of Urban and Regional Policy*. – 2009. – Volume 40, Issue 3. – P. 387-417.
9. Shah, A. Fiscal Decentralization in Developing and Transition Economies: Progress, Problems, and the Promise. Policy Research Working Paper; No.3282. World Bank, Washington, D. C.
10. Vasylieva, T. Optimization of the financial decentralization level as an instrument for the country's innovative economic development regulation / Vasylieva, T., Harust, Yu., Vinnichenko, N., & Vysochyna, A. // *Marketing and Management of Innovations*. – 2018. – Vol. 4. – P. 382-391. <http://doi.org/10.21272/mmi.2018.4-33>.
11. World Development Indicators [Electronic resource] // World Bank DataBank. – Retrieved from <https://databank.worldbank.org/source/world-development-indicators#>. – Title from the screen.
5. Gemmell, N., Kneller, R., Sanz, I. (2013). Fiscal Decentralization and Economic Growth: Spending Versus Revenue Decentralization. *Economic Inquiry*, 51 (4), 1915-1931 [in English].
6. Hart, T., Welham, B. (2016). Fiscal decentralization. A public financial management introductory guide. [www.odi.org](https://www.odi.org/sites/odi.org.uk/files/resource-documents/11063.pdf). Retrieved from <https://www.odi.org/sites/odi.org.uk/files/resource-documents/11063.pdf>. – Title from the screen [in English].
7. Lin, J., Liu, Z. (2000). Fiscal Decentralization and Economic Growth in China. *Economic Development and Cultural Change*, 49 (1), 1-21. Retrieved from <https://doi.org/10.1086/452488> [in English].
8. Rodríguez-Pose, A., Krøijer, A. (2009). Fiscal Decentralization and Economic Growth in Central and Eastern Europe. *Growth and change. Journal of Urban and Regional Policy*, 40 (3), 387-417 [in English].
9. Shah, A. (2004). *Fiscal Decentralization in Developing and Transition Economies: Progress, Problems, and the Promise*. Policy Research Working Paper; No.3282. Washington: World Bank [in English].
10. Vasylieva, T., Harust, Yu., Vinnichenko, N., & Vysochyna, A. (2018). Optimization of the financial decentralization level as an instrument for the country's innovative economic development regulation. *Marketing and Management of Innovations*, 4, 382-391. Retrieved from <http://doi.org/10.21272/mmi.2018.4-33> [in English].
11. World Development Indicators. (2018). [databank.worldbank.org](https://databank.worldbank.org/source/world-development-indicators#). Retrieved from <https://databank.worldbank.org/source/world-development-indicators#> [in English].

Надійшла 18.05.2019

Бібліографічний опис для цитування :

Молоток, І. Ф. Вплив фінансової децентралізації на економічний розвиток країни / І. Ф. Молоток // Науковий вісник Полісся. – 2019. - № 2 (18). – С. 107-113.

Молоток Ігор Федорович здобувач, Сумський державний університет;
<https://orcid.org/0000-0002-7392-6416>;
 E-mail: molotok_i@meta.ua;

Molotok Ihor Fedorovich Degree Seeker, Sumy State University;
<https://orcid.org/0000-0002-7392-6416>;
 E-mail: molotok_i@meta.ua.